

Кәсіптік стандарт: «Арнайы техника мен кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: «Арнайы техника мен кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу» кәсіптік стандарты мұнай-газ саласында техникаға қызмет көрсетуге, жөндеуге және істен шығудың алдын алуға бағытталған. Бұған тұрақты техникалық қызмет көрсету, диагностика, жөндеу, жабдықты орнату және конфигурациялау, қызметкерлерге кеңес беру және оқыту кіреді. Бұл жабдықтың сенімді жұмысын қамтамасыз ету және саладағы өнімділікті арттыру үшін маңызды.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Арнайы техника – арнайы міндеттерді шешу үшін белгілі бір салада қолданылатын механизмдер кешені.

2) Білім – кәсіптік міндет шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерделенген және меңгерілген ақпарат.

3) Дағды – кәсіптік міндетті толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен машықты қолдану қабілеті.

4) Кен орны – қорларын есептеу бойынша есеп Кодексте көзделген жер қойнауы мемлекеттік сараптамасының оң қорытындысын алған бірыңғай құрылымдық элементпен бақыланатын және жергілікті бір алаңда орналасқан, бір немесе бірнеше тұтқыштарға жататын кенжатын немесе кенжатындар жиынтығы.

5) Кәсіптік стандарт – формалды және (немесе) формалды емес, және (немесе) информалды білім беру ескеріле отырып, білімге, машыққа, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне, біліктілік деңгейі мен құзыреттілікке, кәсіптік қызметтің нақты бір саласындағы еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат.

6) Колтубинг қондырғысы – бұл мұнай және газ ұңғымаларын игеру және күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін икемді үздіксіз сорғы-компрессорлық құбыры (ИУКҚ) бар қондырғы.

7) Көмірсутектер кенжатыны – коллектор-жыныста және өткізбейтін жыныстар жапқыштарында түзілген тұтқыштағы көмірсутектердің табиғи оқшау жинақталуын қамтитын жер қойнауының бір бөлігі.

8) Көмірсутекті пайдалы қазбалар (көмірсутектер) – мұнай, шикі газ және табиғи битум.

9) Машық – кәсіптік міндет шеңберінде жекелеген бірлі-жарым іс-әрекетті физикалық тұрғыдан және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті.

10) Мұнай – шикі мұнай, газ конденсаты, сондай-ақ шикі мұнайды тазартудан және жанғыш тақтатастарды, мұнай-битуминозды жыныстарды немесе шайырлы құмдарды өңдегеннен кейін алынған көмірсутектер.

11) Мұнай кәсіпшілігі жабдығы – мұнай кен орындарын игеру, мұнай өндіру және оны тасымалдау үшін қажетті агрегаттар мен жүйелердің жиынтығы.

12) Парафинсіздендіру – қабаттан өндірілетін мұнай көтерілетін ұңғымаларда орнатылған сорғы-компрессорлық құбырлардың ішкі қабырғаларынан парафин шөгінділерін алып тастау, сондай-ақ мұнай кәсіпшілігі жабдықтарынан парафиндерді алып тастау.

13) Салалық біліктілік шеңбері – Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіптер сыныптаушының, ұлттық біліктілік шеңберінің негізінде әзірленеді және салада орындалатын жұмыстардың күрделілігіне және пайдаланылатын білімнің, машықтың және құзыреттің сипатына қарай деңгейлер бойынша маманның біліктілігіне қойылатын талаптарды сыныптайды.

14) Свабирлеу – қабаттан ағуды шақыру үшін гидростатикалық қысымды төмендету мақсатында ұңғымадағы сұйықтық деңгейін аралық төмендету процесі, жаңа өндіру ұңғымалары мен консервациядағы немесе жойылған ұңғымаларды игеру кезінде, сондай-ақ қолда бар дебитті ұлғайту кезінде флюидтердің ағынын шақыру және интенсификациялау үшін қолданылады.

15) Сорғы-компрессорлық құбырлар – ұңғымалардан сұйықтық пен газ алу, суды, сығылған ауаны (газды) айдау және ұңғымаларды ағымдағы және күрделі жөндеу бойынша әр түрлі жұмыс түрлерін жүргізу үшін пайдаланылатын сорғы-компрессорлық құбырлар.

16) Тау жынысы – тұрақты минералогиялық құрамға ие болатын, жер қабатында дербес зат құрайтын минералдардың табиғи жиынтығы.

17) Ұңғыма – жер бетінен немесе жер асты қазбасынан кенжарға адамның қолы жеткізуінсіз қазылған диаметрі оның тереңдігінен әлдеқайда аз дөңгелек қиманың тау-кен қазбасы.

18) Ұңғыма кенжары – бұрғыланған сәтіндегі ұңғыма оқпанындағы тау жынысының беті.

19) Ұңғымаларды бұрғылау – ұңғымаларды салу процесі, келесі негізгі операциялардан тұрады: ұңғыманы бұрғылау құралымен тау жыныстарын бұзу арқылы тереңдету, ұңғымадан бұзылған жынысты жою, ұңғыманы тереңдету процесінде ұңғыма оқпанының бекітілуі, ұңғыманың оқпанымен өткен тау жыныстарын геологиялық және геофизикалық зерттеу өндірісі, ұңғыманың оқпанын оның құрылысы соңында болат құбырлармен бекіту, ұңғыманы негізгі мақсатты орындауға дайындау.

20) Ұңғыманы салу – ауданның геологиялық шарттарына сәйкес ұңғыманы жобалаудан және дайындық жұмыстарын жүргізуден бастап мұнайдың құйылуын сынау және ұңғыманы игеру процесіне дейінгі барлық іс-шаралар жиынтығын қамтитын жұмыстардың толық циклі.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

- 1) КС – кәсіптік стандарт
- 2) СБШ – салалық біліктілік шеңбері
- 3) СКҚ – сорғы-компрессорлық құбырлар

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Арнайы техника мен кәсіптік жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу
5. Кәсіптік стандарттың коды: В09100032
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:
 - В Кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу
 - 09 Кен өндіру өнеркәсібінде саласындағы қызметтер көрсету
 - 09.1 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету
 - 09.10 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету
 - 09.10.0 Мұнай мен табиғи газды өндіруге ықпал ететін қызметтерді көрсету
7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Бұл кәсіптік стандарт арнайы жабдықтың және далалық жабдықтың өнімділігін немесе жұмысқа жарамдылығын қолдау бойынша операциялар кешенін сипаттайды.
8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
 - 1) 3.1. Слесарь-жөндеуші - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 2) 3.1. Жылжымалы компрессор машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 3) 3.1. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 4) 3.2. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 5) 3.2. Жылжымалы компрессор машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 6) 3.2. Слесарь-жөндеуші - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 7) Шаю агрегатының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 8) Свабирлеуші агрегат машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 9) Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 10) Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 11) Колтюбингтік құрылғының машинисі - 3 СБШ-нің деңгейі
 - 12) Слесарь-жөндеуші - 4 СБШ-нің деңгейі
 - 13) Инженер-механик (жалпы бейін) - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «3.1. Слесарь-жөндеуші»:			
Топтың коды:	7239-2		
Қызмет атауының коды:	7239-2-063		
Кәсіптің атауы:	3.1. Слесарь-жөндеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	2-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (2-шығарылым) бекіту туралы" 2024 жылғы 12 ақпандағы № 30 бұйрығы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. 858-860 параграф. Слесарь-жөндеуші (2-4 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Жөндеуші-слесарь	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	негізгі орта білім	-	-
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-9-018 - Технологиялық жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь 7239-2-057 - Технологиялық қондырғыларды жөндеуші слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай кәсіпшілігі жабдығының сенімді жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		

<p>Еңбек функциясы 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу</p>	<p>Дағды 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын ағымдағы, орташа, күрделі жөндеу және слесарлық жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>2-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтардың, агрегаттар мен машиналардың қарапайым тораптары мен механизмдерін бөлшектеу, жөндеу, құрастыру және сынау. 2. Біліктілігі жоғары слесарьдың басшылығымен қарапайым жабдықтарды, агрегаттар мен машиналарды жөндеуді, сондай-ақ күрделілігі орташа жөндеуді жүргізу. 3. Бөлшектерді 12-14-квалитеттер бойынша слесарлық өңдеу. 4. Бөлшектерді жуу, тазалау, майлау және төгілгенін алып тастау. 5. Пневматикалық, электрлік құралдарды қолдана отырып және бұрғылау станоктарында жұмыс жасау. 6. Механикаландырылған құралдармен бөлшектерді қуру. 7. Жөндеуге және құрастыруға арналған қарапайым құрылғыларды дайындау.
		<p>Білімдер:</p> <p>2-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қарапайым тораптар мен механизмдерді, жабдықтарды, агрегаттар мен машиналарды бөлшектеу, жөндеу және құрастыру бойынша жұмыстарды орындаудың негізгі тәсілдері. 2. Слесарлық және бақылау-өлшеу құралдарының мақсаты мен қолдану тәртібі. 3. Өңделетін материалдардың негізгі механикалық қасиеттері. 4. Рұқсат беру және қондыру, квалитеттер мен кедір-бұдыр параметрлері жүйесі. 5. Майлардың, жуғыш құрамдардың, металдар мен майлардың атауы, таңбалануы және қолдану тәртібі. 6. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Ұсынылмайды</p>

<p>Дағды 2: Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын ағымдағы, орташа, күрделі жөндеу және слесарлық жұмыстарды орындау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-разряд: 2-разряд машықтарына қосымша: 1. Жабдықтардың, агрегаттар мен машиналардың күрделілігі орташа болатын тораптары мен механизмдерін бөлшектеу, жөндеу, құрастыру және сынау. 2. Жабдықтардың, агрегаттар мен машиналардың орташа күрделі, сондай-ақ біліктілігі анағұрлым жоғары слесарьдың басшылығымен – күрделі жөндеуді, реттеуді және сынауды жүргізу. 3. Бөлшектерді 11-12-квалитттер бойынша слесарлық өңдеу. 4. Қорғаныш материалдары мен ферросилицийден жасалған футерленген жабдықтар мен жабдықтарды жөндеу. 5. Фаолит және керамикалық жабдықтар мен коммуникацияларды бөлшектеу, құрастыру және тығыздау. 6. Жөндеу және құрастыруға арналған орташа күрделі құрылғыларды жасау. 7. Еденнен басқарылатын қарапайым жүк көтергіш құралдар мен механизмдердің көмегімен жүктерді жылжыту кезінде такелаждық жұмыстарды орындау.</p> <p>4-разряд: 3-разряд машықтарына қосымша: 1. Күрделі тораптар мен механизмдерді бөлшектеу, жөндеу, жинау және сынау. 2. Күрделі жабдықты, қондырғылар мен машиналарды жөндеу, монтаждау, бөлшектеу, сынау, реттеу, баптау және жөндеуден кейін тапсыру. 3. Бөлшектер мен тораптарды 7-10-квалитеттер бойынша слесарлық құралдармен өңдеу. 4. Жөндеу және монтаждауға арналған күрделі құрылғылар жасау. 5. Жөндеуге арналған ақау тізімдемелерін жасау. 6. Көтеру-тасымалдау механизмдері мен арнайы құрылғыларды қолдана отырып, такелаждық жұмыстарды орындау.</p> <p>Білімдер:</p> <p>3-разряд: 2-разряд машықтарына қосымша: 1. Жөнделетін мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының мақсаты, конструкциясы және жұмыс істеу принципі. 2. Қолданылатын құралдарды маймен толтыру. 3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу кезіндегі қауіпсіздік ережелері бойынша нұсқаулықтар. 4. Мұнай, газ және конденсаттың физикалық қасиеттері. 5. Рұқсат беру, қондыру, дәлдік және өңдеу тазалығы сыныптары. 6. Өңделетін материалдардың негізгі қасиеттері. 7. Жөндеуден кейін жабдықты реттеу және қабылдау. 8. Еңбек заңнамасының негіздері. 9. Еңбек және өндіріс экономикасының негіздері. 10. Жөнделетін жабдықтың, арматураның құрылысы және жұмыс принципі. 11. Құбырларға, бейінді болатқа, бекіту материалдарына арналған техникалық шарттар. 12. Дәнекерлеу ісі негіздері. 13. Дәнекерленетін металдардың қасиеттері. 14. Құбырларды төсеу тәртібі. 15. Жабдықты пайдалану тәртібі. 16. Қызмет көрсетілетін қондырғы схемалық технологиялық схемасы мен коммуникациялар</p>
--	--

		<p>схемасы.</p> <p>17. Рұқсат беру және қондыру, квалитеттер мен кедір-бұдыр параметрлері.</p> <p>18. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p> <p>4-разряд:</p> <p>3-разряд білімдеріне қосымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жөнделетін мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының технологиялық сипаттамасы, мақсаты және құрылысы. 2. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының технологиялық жұмыс режимін бұзу себептері. 3. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын күрделі жөндеуден өткізу және күрделі жөндеуден алу қағидалары. 4. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын іске қосу және тоқтату ережесі. 5. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының ақаулықтарын анықтау және жою. 6. Жабдықты жоспарлы-алдын алу жөндеудің негізгі ережелері. 7. Рұқсат беру, қондыру, дәлдік және өңдеу тазалығы сыныптары. 8. Күрделі бақылау-өлшеу құралының мақсаты мен қолдану ережелері. 9. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын пайдалану кезінде қолданылатын майлау материалдарының негізгі қасиеттері мен сипаттамалары. 10. Жүк көтергіш жабдықтар мен механизмдерді пайдалану және жөндеу ережелері. 11. Қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды пайдалану және жөндеу ережелері. 12. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын пайдалану және жөндеу кезіндегі қауіпсіздік ережелері. 13. Еңбек заңнамасының негіздері. 14. Еңбек және өндіріс экономикасының негіздері. 15. Күрделі жабдықтың мақсаты, құрылысы 16. Жөнделетін жабдықты жөндеуге, сынауға, реттеуге және тапсыруға арналған техникалық шарттар 17. Жоспарлы-алдын ала жөндеу негіздері. 18. Рұқсат беру және қондыру, квалитеттер мен кедір-бұдыр параметрлері жүйесі. 19. Қарапайым әртүрлі бөлшектерді белгілеу және өңдеу әдістері. 20. Жүк көтергіш механизмдердің құрылысы және оларды пайдалану тәртібі. 21. Такелаждық іс негіздері. 22. Жөнделген және жиналған тораптар мен аппараттарды тексеру тәртібі. 23. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Тәртіптілік Еңбекқорлық Байсалдылық Жоғары жауапкершілік Мұқияттылық, тиянақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик

	6			Инженер-механик
10. Кәсіптің карточкасы «3.1. Жылжымалы компрессор машинисі»:				
Топтың коды:	8112-4			
Қызмет атауының коды:	8112-4-004			
Кәсіптің атауы:	3.1. Жылжымалы компрессор машинисі			
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3			
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.1			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жылжымалы компрессор машинисі (3-4 разряд)			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:	
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Практикалық тәжірибе және/немесе кәсіби дайындық.			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-4-002 - Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы компрессор қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету			
Еңбек функциялардың сипаттамасы				
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Компрессор қондырғысы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету		
	Қосымша еңбек функциялары:			
Еңбек функциясы 1: Компрессор қондырғысы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету				

Дағды 1:
Жылжымалы компрессор
қондырғысына қызмет
көрсету

Машықтар:

3-4 разряд:

3-ші разряд: Біліктілігі жоғарылау жылжымалы компрессор машинисінің басшылығымен ерекше жағдайларда (еркін күкірт қышқылын бөлетін ұңғымаларда, сағалық қысымы жоғары ұңғымаларда) тіркемелі және өздігінен жүретін компрессорда жұмыс істеу кезінде.

4-ші разряд: жұмыс қысымы 10 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейін) тіркемелі жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде .

Күрделілік санаттары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Икемділіктер пен білімдер бөліміндегі талаптар барлық разрядтарға арналған.

1. Компрессорды, дизельдітқосу және тоқтату .

2. Коммуникацияларды тарту, оларды компрессор қондырғысына және ұңғыма сағасына қосу .

3. Забойда депрессия жасау жолымен ұңғымадан сұйықтың ағуын күшейту жұмыстарын жүргізу, сұйықтың (мұнайдың) ағуын қадағалау .

4. Ұңғыманың забой жаны аумағын термиялық өңдеу кезінде ауаның берілуін реттеу.

5. Өнімді қабаттарды газ үлгілік агенттерді қолдана отырып ашу және бұрғылаудағы қиындықтарды жою жұмыстарын жүргізу.

6. Компрессор қондырғысы мен дизельдің жұмыс режимін бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша реттеу .

7. Жылжымалы компрессор қондырғысының барлық механизмдері мен жүйелерінің жұмысын қадағалау, ұңғымаларды бұрғылауға және сынауға арналған технологиялық регламентке сәйкес орнатудың негізгі параметрлерін белгілеу.

8. Компрессор мен дизельдің жұмысындағы ақауларды анықтау және жою, авариядан қорғау жүйесін қоса алғанда, компрессор қондырғысының барлық жүйелеріне ағымдағы жөндеу жүргізу, жұмыс өндірісі құжаттарын ресімдеу және қондырғы жұмысының есебі журналын жүргізу .

9. Автомобильді басқару .

10. Бекітілген регламент бойынша ауысымды қабылдау және тапсыру.

11. Жұмыстарды жүргізуге құжаттаманы ресімдеу және қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

	<p>Білімдер:</p> <p>3-4 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай, газ және айдаушы ұңғымаларды пайдалану тәсілдері . 2. Түрлі жүйедегі компрессорлардың, күштік жабдықтың, автомобильдің, бақылау-өлшеу аспаптары мен компрессор қондырғысы автоматты қорғану жүйесінің нысаны, құрылысы мен пайдалану қағидалары . 3. Отынның, майлаудың және суытудың түрлері, жылжымалы компрессор қондырғысының жұмысындағы ақауларды анықтау және жою тәсілдері коммуникацияларды компрессор қондырғысынан ұңғымаға қосу схемасы, сығымдалған ауаны дайындауға арналған пайдалану материалдарының шығыс нормасы . 4. Компрессорлық қондырғыдан ұңғымаға коммуникацияларды қосу схемалары, сығылған ауаны өндіруге арналған пайдалану материалдарының шығыс нормалары. 5. Жылу техникасы, электротехника, бұрғылау және пайдалану жабдығы, бұрғылау технологиясы, мұнай, газ ұңғымаларын сынау (игеру) және күрделі жөндеу туралы негізгі мәліметтер . 6. Орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарь ісі. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Пайдалану, техникалық қызмет көрсету, ақауларды диагностикалау және қауіпсіздік ережелерін сақтау арқылы жылжымалы компрессордың сенімді және тиімді жұмысын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-4 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық сипаттамалар аясында тұрақты және тиімді жұмыс істеу үшін компрессорды іске қосу. 2. Май деңгейін, сүзгілерді және басқа компоненттерді тексеруді қоса, компрессорға техникалық қызмет көрсетуді орындау. 3. Жабдықтың жұмысын талдау және мүмкін болатын ақаулардың себептерін анықтау арқылы ақауларды диагностикалау. 4. Жабдықты дұрыс орнату және күту үшін сызбалар мен диаграммаларды оқу. 5. Жұмыстың дәлдігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, компрессорды жөндеу және реттеу үшін арнайы құралды пайдалану. 6. Компрессормен жұмыс істеу кезінде белгіленген ережелер мен нұсқауларды орындау арқылы қауіпсіздік нормаларын сақтау. 7. Қысым мен температура сияқты компрессордың жұмыс параметрлерін бақылаңыз және қажетті түзетулер енгізу. 8. Тапсырмаларды үйлестіруді және технологияны сақтауды қамтамасыз ете отырып, ұжыммен өзара әрекеттесу. 9. Электр жабдығын қажетті қосу және жөндеу жұмыстарын орындай отырып, электр тізбектерімен жұмыс істеу. 10. Бірқалыпты жұмыс істеу үшін қажетті түгендеу деңгейін сақтау үшін шығын материалдары мен қосалқы бөлшектердің есебін жүргізу.

		Білімдер:	
		3-4 разряд: 1. Компрессорлардың жұмыс істеу принциптері, оның ішінде қысу циклдері және олардың сипаттамалары. 2. Жылжымалы компрессорлардың техникалық сипаттамасы және конструкциясы. 3. Компрессорларда қолданылатын электр жабдықтары мен электр тізбектерінің негіздері. 4. Компрессорларды пайдаланудың қауіпсіздік ережелері мен стандарттары. 5. Компрессорлардың ақауларын диагностикалау және жою әдістері. 6. Компрессорлардың жұмысына байланысты гидравлика және пневматика негіздері. 7. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу әдістері. 8. Көмекші жабдықты пайдалану және жөндеу тәртібі. 9. Далалық жұмыстың шарттары мен ережелері. 10. Компрессорлардың құжаттамасы және пайдалану нұсқаулары. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік және мұқияттылық Оқуға ұмтылу Сын сәттерде шешім қабылдау дағдысы Ұқыптылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
11. Кәсіптің карточкасы «3.1. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-002		
Кәсіптің атауы:	3.1. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.1		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. 6-параграф, 104-106 Жылжымалы парафинсіздеу бу қондырғысының машинисі (3-разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		

Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-4-004 - Жылжымалы компрессор машинисі	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы бу қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану	Дағды 1: Жылжымалы бу қондырғысын жұмысқа дайындау және технологиялық процесті жүргізу	Машықтар:
		<p>3-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бумен парафинсіздендіру жылжымалы құрылғысын, агрегатты объектідегі жұмысқа дайындау. 2. Мұнай ұңғымаларын, шығарып тастайтын желілерді, мұнай жинау қондырғыларын, су құбырларын және басқа да кәсіпшілік технологиялық объектілерді бумен парафинсіздендіру бойынша технологиялық процесті жүргізу. 3. Агрегаттарды ұңғымалармен, кәсіпшілік технологиялық қондырғылармен байлау. 4. Қазандық немесе мұнай жылытқышының, қызмет көрсететін агрегаттың, бумен парафинсіздендіру жылжымалы құрылғысының қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау, қондырғының жабдықтарын, аппаратурасын және бақылау-өлшеу аспаптарын монтаждау және бөлшектеу, жабдықты профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау, қондырғының жұмысын есепке алу журналын жүргізу. 5. Жұмыс қабілеттілігін анықтау үшін БПЖҚ-ға сыртқы тексеру жүргізу. 6. Ұңғымалармен, кәсіпшілік технологиялық қондырғылармен БПЖҚ байлау (жұмыстарды жүргізуге арналған машиналар мен жабдықтарды орналастыру схемасына сәйкес агрегатты орнату). 7. Бумен немесе ыстық мұнаймен парафинсіздендіру немесе жылыту үшін желілерді төсеу (агрегаттың жоғары және төмен қысымды желілерін құрастыру, агрегатпен және сағалық құбыр арматурасымен айдау желілерін байлау). 8. БПЖҚ-ны жұмыс режиміне қою. 9. Мұнай ұңғымаларын, шығатын, шығарып тастайтын желілерді, мұнай жинау қондырғыларын бумен немесе ыстық мұнаймен жуу (парафинсіздендіру). 10. Сызықтық желі мен резервуарлық парктің құбырларын, технологиялық объектілерін жуу және бумен тазарту. 11. Қызмет көрсетілетін БПЖҚ қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау. 12. Шассиіне БПЖҚ орнатылған көлік құралын басқару. 13. Жолға шығар алдында автомобильдің (қондырғының) техникалық жағдайын және қабылдануын, оны тапсыру және базаға оралғаннан кейін белгіленген орынға қоюды тексеру. 14. Автомобильді отынмен, майлау материалдарымен және салқындату сұйықтығымен толтыру. 15. Алаңның, кірме жолдардың болуын және дайындығын бағалау. 16. Жол құжаттамасымен жұмыс істеу (ресімдеу). 17. Желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған, механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін ұсақ ақауларды жою.

18. Қазандықтың немесе мұнай жылытқышының, қызмет көрсетілетін агрегаттың, БПЖҚ қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау.

19. Жағдайды бағалау және төтенше жағдайлар туындаған кезде дереу әрекет ету.

20. Қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу

21. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.

Білімдер:

3-разряд:

1. БПЖҚ, негізгі және қосалқы жабдықтардың, барлық басқару тораптары мен жүйелерінің, қауіпсіздік аспаптарының, аппаратураның, қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылысы және пайдалану ережесі.
2. Ұңғымалардың, кәсіпшілік технологиялық қондырғылардың сағаларын байлау схемалары.
3. Алаңға, кірме жолдарға қойылатын техникалық талаптар.
4. Мұнай ұңғымаларын бумен немесе ыстық мұнаймен, шығатын, шығарып тастайтын желілер мен мұнай жинайтын қондырғыларды парафинсіздендіру бойынша технологиялық режим және жұмыс процесі.
5. Сызықтық желі мен резервуарлық парктің құбырларын, технологиялық объектілерін бумен тазарту жөніндегі технологиялық процесс.
6. Мұнай құбырының, отын жүйесінің, қуат беру құбырының, химиялық су тазарту блогының құрылысы мен пайдалану ережесі.
7. Мұнай құбырын отын жүйесіне және қуат беру құбырын химиялық су тазарту блогына қосу тәртібі.
8. Бумен немесе ыстық мұнаймен парафинсіздендіру немесе жылыту желісін қауіпсіз төсеу тәртібі.
9. Мұнайдың, будың және парафиннің физикалық-химиялық қасиеттері.
10. Мұнай ұңғымаларын пайдалану тәсілдері, қондырғының, қызмет көрсетілетін агрегаттың, негізгі және қосалқы жабдықтың құрылысы және пайдалану ережесі.
11. Мұнай мен газ өндірудің технологиялық процесі.
12. Электротехника негіздері.
13. Парафин шөгінділерімен күресу әдістері
14. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптары.
15. БПЖҚ қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттар.
16. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі.
17. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс.
18. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: БПЖҚ-ға техникалық қызмет көрсету және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>3-разряд: 1. БПЖҚ-ның барлық тораптары мен басқару жүйелерін ағып кету мен зақымдануы тұрғысынан сыртқы тексеру. 2. БПЖҚ жабдығына ағымдағы қызмет көрсету және жөндеу бойынша регламенттік (дайындаушы ұйымда көзделген) жұмыстарды орындау. 3. Барлық басқару тораптары мен жүйелерінің жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін, қауіпсіздік аспаптарының, бақылау-өлшеу аспаптарының және БПЖҚ автоматтандырудың жарамдылығын бақылау. 4. БПЖҚ жабдықтарын, аппаратураларын және бақылау-өлшеу аспаптарын монтаждау және бөлшектеу. 5. БПЖҚ-ны жөндеуге беруге дайындау, жөндеуден қабылдау. 6. Қауіп туындаған кезде дереу әрекет ету. 7. Механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған автомобильдің ұсақ ақауларын жою. 8. БПЖҚ-ға қызмет көрсету және жөндеу бойынша есепке алу құжаттамасын жүргізу.</p>
		<p>Білімдер:</p> <p>3-разряд: 1. БПЖҚ, қызмет көрсетілетін агрегаттардың, негізгі және қосалқы жабдықтардың, аппаратураның, қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылысы және пайдалану қағидалары. 2. Жұмыстарды орындау кезінде қолданылатын материалдардың, аспаптардың және бақылау-өлшеу аспаптарының, механикаландыру құралдарының тізбесі. 3. БПЖҚ-ны жөндеуге беру, жөндеуден қабылдау тәртібі. 4. Жабдықты профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау ережелері. 5. БПЖҚ-ға техникалық қызмет көрсету мен жөндеуге арналған нормативтік және техникалық құжаттаманың талаптары. 6. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. 7. Дәнекерленетін бөлшектер мен жабдықтарды дайындау ережелері. 8. Өндірістік санитария талаптары, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету қағидалары. 9. Аварияларды жою, олардың көлемі мен асқынуларының алдын алу жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар. 10. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
		<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Ұсынылмайды</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік Бақылаушылық</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».</p>	
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p> <p>5</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p> <p>Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик</p>

	6	Инженер-механик	
12. Кәсіптің карточкасы «3.2. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-002		
Кәсіптің атауы:	3.2. Бумен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. 6-параграф, 104-106 Жылжымалы парафинсіздеу бу қондырғысының машинисі (5-6 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-4-004 - Жылжымалы компрессор машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы бу қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жылжымалы бу қондырғысын пайдалану	Дағды 1: Жылжымалы бу қондырғысын жұмысқа дайындау және технологиялық процесті жүргізу	Машықтар:	
		<p>5-6-разряд:</p> <p>5-разряд: автомобиль шассиіне орнатылған, будың жұмыс қысымы 10 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейінгі) БПЖҚ-ға қызмет көрсету кезінде.</p> <p>6-разряд: будың жұмыс қысымы 10 мегапаскальдан асатын (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күштен асатын) БПЖҚ-ға қызмет көрсету кезінде.</p> <p>Күрделілік категориялары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Біліктілік пен білім бөлігіндегі талаптар барлық разрядтарға қатысты.</p> <p>1. Бумен парафинсіздендіру жылжымалы құрылғысын, агрегатты объектідегі жұмысқа дайындау.</p> <p>2. Мұнай ұңғымаларын, шығарып тастайтын желілерді, мұнай жинау қондырғыларын, су құбырларын және басқа да кәсіпшілік технологиялық объектілерді бумен парафинсіздендіру бойынша технологиялық процесті жүргізу.</p> <p>3. Агрегаттарды ұңғымалармен, кәсіпшілік технологиялық қондырғылармен байлау.</p> <p>4. Қазандық немесе мұнай жылытқышының, қызмет көрсететін агрегаттың, бумен парафинсіздендіру жылжымалы құрылғысының қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау, қондырғының жабдықтарын, аппаратурасын және бақылау-өлшеу аспаптарын монтаждау және бөлшектеу, жабдықты профилактикалық және</p>	

ағымдағы жөндеуді орындау, қондырғының жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

5. Жұмыс қабілеттілігін анықтау үшін БПЖҚ-ға сыртқы тексеру жүргізу.
6. Ұңғымалармен, кәсіпшілік технологиялық қондырғылармен БПЖҚ байлау (жұмыстарды жүргізуге арналған машиналар мен жабдықтарды орналастыру схемасына сәйкес агрегатты орнату).
7. Бүмен немесе ыстық мұнаймен парафинсіздендіру немесе жылыту үшін желілерді төсеу (агрегаттың жоғары және төмен қысымды желілерін құрастыру, агрегатпен және сағалық құбыр арматурасымен айдау желілерін байлау).
8. БПЖҚ-ны жұмыс режиміне қою.
9. Мұнай ұңғымаларын, шығатын, шығарып тастайтын желілерді, мұнай жинау қондырғыларын бүмен немесе ыстық мұнаймен жуу (парафинсіздендіру).
10. Сызықтық желі мен резервуарлық парктің құбырларын, технологиялық объектілерін жуу және бүмен тазарту.
11. Қызмет көрсетілетін БПЖҚ қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау.
12. Шассиіне БПЖҚ орнатылған көлік құралын басқару.
13. Жолға шығар алдында автомобильдің (қондырғының) техникалық жағдайын және қабылдануын, оны тапсыру және базаға оралғаннан кейін белгіленген орынға қоюды тексеру.
14. Автомобильді отынмен, майлау материалдарымен және салқындату сұйықтығымен толтыру.
15. Алаңның, кірме жолдардың болуын және дайындығын бағалау.
16. Жол құжаттамасымен жұмыс істеу (ресімдеу).
17. Желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған, механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін ұсақ ақауларды жою.
18. Қазандықтың немесе мұнай жылытқышының, қызмет көрсетілетін агрегаттың, БПЖҚ қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау.
19. Жағдайды бағалау және төтенше жағдайлар туындаған кезде дереу әрекет ету.
20. Қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу
21. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.

	<p>Білімдер:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БПЖҚ, негізгі және қосалқы жабдықтардың, барлық басқару тораптары мен жүйелерінің, қауіпсіздік аспаптарының, аппаратураның, қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылысы және пайдалану ережесі. 2. Ұңғымалардың, кәсіпшілік технологиялық қондырғылардың сағаларын байлау схемалары. 3. Алаңға, кірме жолдарға қойылатын техникалық талаптар. 4. Мұнай ұңғымаларын бұмен немесе ыстық мұнаймен, шығатын, шығарып тастайтын желілер мен мұнай жинайтын қондырғыларды парафинсіздендіру бойынша технологиялық режим және жұмыс процесі. 5. Сызықтық желі мен резервуарлық парктің құбырларын, технологиялық объектілерін бұмен тазарту жөніндегі технологиялық процесс. 6. Мұнай құбырының, отын жүйесінің, қуат беру құбырының, химиялық су тазарту блогының құрылысы мен пайдалану ережесі. 7. Мұнай құбырын отын жүйесіне және қуат беру құбырын химиялық су тазарту блогына қосу тәртібі. 8. Бұмен немесе ыстық мұнаймен парафинсіздендіру немесе жылыту желісін қауіпсіз төсеу тәртібі. 9. Мұнайдың, будың және парафиннің физикалық-химиялық қасиеттері. 10. Мұнай ұңғымаларын пайдалану тәсілдері, қондырғының, қызмет көрсетілетін агрегаттың, негізгі және қосалқы жабдықтың құрылысы және пайдалану ережесі. 11. Мұнай мен газ өндірудің технологиялық процесі. 12. Электротехника негіздері. 13. Парафин шөгінділерімен күресу әдістері 14. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және экологиялық қауіпсіздік талаптары. 15. БПЖҚ қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттар. 16. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі. 17. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. 18. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: БПЖҚ-ға техникалық қызмет көрсету және жөндеу</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> БПЖҚ-ның барлық тораптары мен басқару жүйелерін ағып кету мен зақымдануы тұрғысынан сыртқы тексеру. БПЖҚ жабдығына ағымдағы қызмет көрсету және жөндеу бойынша регламенттік (дайындаушы ұйымда көзделген) жұмыстарды орындау. Барлық басқару тораптары мен жүйелерінің жарамдылығы мен жұмысқа қабілеттілігін, қауіпсіздік аспаптарының, бақылау-өлшеу аспаптарының және БПЖҚ автоматтандырудың жарамдылығын бақылау. БПЖҚ жабдықтарын, аппаратураларын және бақылау-өлшеу аспаптарын монтаждау және бөлшектеу. БПЖҚ-ны жөндеуге беруге дайындау, жөндеуден қабылдау. Қауіп туындаған кезде дереу әрекет ету. Механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған автомобильдің ұсақ ақауларын жою. БПЖҚ-ға қызмет көрсету және жөндеу бойынша есепке алу құжаттамасын жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> БПЖҚ, қызмет көрсетілетін агрегаттардың, негізгі және қосалқы жабдықтардың, аппаратураның, қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарының, автомобильдің құрылысы және пайдалану қағидалары. Жұмыстарды орындау кезінде қолданылатын материалдардың, аспаптардың және бақылау-өлшеу аспаптарының, механикаландыру құралдарының тізбесі. БПЖҚ-ны жөндеуге беру, жөндеуден қабылдау тәртібі. Жабдықты профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау ережелері. БПЖҚ-ға техникалық қызмет көрсету мен жөндеуге арналған нормативтік және техникалық құжаттаманың талаптары. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. Дәнекерленетін бөлшектер мен жабдықтарды дайындау ережелері. Өндірістік санитария талаптары, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету қағидалары. Аварияларды жою, олардың көлемі мен асқынуларының алдын алу жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Дербестік және жауапкершілік Тәртіптілік Бақылаушылық</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».</p>	
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі: 5</p>	<p>Кәсіптің атауы: Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик</p>

	6	Инженер-механик	
13. Кәсіптің карточкасы «3.2. Жылжымалы компрессор машинисі»:			
Топтың коды:	8112-4		
Қызмет атауының коды:	8112-4-004		
Кәсіптің атауы:	3.2. Жылжымалы компрессор машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жылжымалы компрессор машинисі (5-6 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс өтілі 6 айдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-4-002 - Бүмен жылжитын парафиндендірілмеген құрылғының машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жылжымалы компрессор қондырғысының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Компрессорлық қондырғы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Компрессорлық қондырғы мен дизельдің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1:
Жылжымалы
компрессорлық қондырғыға
қызмет көрсету

Машықтар:

5-6 разряд:
5-разряд - жұмыс қысымы 10-нан 20 МПа-дан асатын (100-200 кгс/шаршы см) асатын тіркемелі жылжымалы компрессорда немесе жұмыс қысымы 10 МПа-ға дейінгі (100 кгс/ш.см) өздігінен жүретін жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде.
6-разряд - жұмыс қысымы 20 МПа-дан асатын (200 кгс/ш.см) тіркемелі жылжымалы компрессорда немесе жұмыс қысымы 10 МПа-дан асатын (100 кгс/ш.см) өздігінен жүретін жылжымалы компрессорда жұмыс істеу кезінде.
Күрделілік категориялары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Біліктілік пен білім бөлігіндегі талаптар барлық разрядтарға қатысты.

1. Компрессорлық қондырғы орнатылған көлік құралын басқару.
2. Жылжымалы компрессорлық қондырғы мен дизельге (компрессорлық қондырғының жұмысын қамтамасыз ететін агрегат) қызмет көрсету, іске қосу және тоқтату.
3. Коммуникацияларды төсеу, оларды компрессорлық қондырғыға және ұңғыманың сағасына қосу.
4. Кенжарда депрессия жасау арқылы ұңғымадан сұйықтықтың ағуын күшейту бойынша жұмыстар жүргізу, сұйықтықтың (мұнайдың) ағынын бақылау.
5. Ұңғыманың шұңқыр аймағын термиялық өңдеу кезінде ауа беруді реттеу.
6. Газ тәрізді агенттерді қолдана отырып, өнімді қабаттарды ашу және бұрғылаудағы асқынуларды жою бойынша жұмыстар жүргізу.
7. Компрессорлық қондырғы мен дизельдің жұмыс режимдерін бақылау-өлшеу аспаптарының көрсеткіштері бойынша реттеу.
8. Жылжымалы компрессорлық қондырғының барлық тетіктері мен жүйелерінің жұмысын бақылау, ұңғымаларды бұрғылауға және сынауға (игеруге) арналған технологиялық регламентке сәйкес қондырғының негізгі параметрлерін белгілеу.
9. Дизель, компрессор жұмысындағы ақауларды анықтау және жою және компрессорлық қондырғының барлық жүйелеріне, соның ішінде апаттық қорғаныш жүйелеріне ағымдағы жөндеу жұмыстарын жүргізу.
10. Көлік жүргізу.
11. Бекітілген регламент бойынша ауысымды қабылдау және тапсыру.
12. Жұмыстарды жүргізу құжаттамасын ресімдеу және қондырғының жұмысын есепке алу журналын жүргізу.
13. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.

	<p>Білімдер:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай, газ және айдау ұңғымаларын пайдалану тәсілдері. 2. Компрессорлардың, қуат жабдықтарының, автомобильдің, бақылау-өлшеу аспаптарының әртүрлі жүйелерінің және компрессорлық қондырғыны автоматты қорғаудың мақсаты, құрылысы және пайдалану ережелері. 3. Жанармай, майлау және салқындату түрлері, жылжымалы компрессорлық қондырғы жұмысындағы ақауларды анықтау және жою әдістері. 4. Компрессорлық қондырғыдан ұңғымаға коммуникацияларды қосу схемалары, сығылған ауаны өндіруге арналған пайдалану материалдарының шығыс нормалары. 5. Жылу техникасы, электротехника, бұрғылау және пайдалану жабдықтары, бұрғылау технологиясы, мұнай және газ ұңғымаларын сынау (игеру) және күрделі жөндеу туралы негізгі мәліметтер. 6. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. 7. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібін, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария бойынша нормаларды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқалары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Пайдалану, техникалық қызмет көрсету, ақауларды диагностикалау және қауіпсіздік ережелерін сақтау арқылы жылжымалы компрессордың сенімді және тиімді жұмысын қамтамасыз ету.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-6 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық сипаттамалар аясында тұрақты және тиімді жұмыс істеу үшін компрессорды іске қосу. 2. Май деңгейін, сүзгілерді және басқа компоненттерді тексеруді қоса, компрессорға техникалық қызмет көрсетуді орындау. 3. Жабдықтың жұмысын талдау және мүмкін болатын ақаулардың себептерін анықтау арқылы ақауларды диагностикалау. 4. Жабдықты дұрыс орнату және күту үшін сызбалар мен диаграммаларды оқу. 5. Жұмыстың дәлдігі мен қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, компрессорды жөндеу және реттеу үшін арнайы құралды пайдалану. 6. Компрессормен жұмыс істеу кезінде белгіленген ережелер мен нұсқауларды орындау арқылы қауіпсіздік нормаларын сақтау. 7. Қысым мен температура сияқты компрессордың жұмыс параметрлерін бақылаңыз және қажетті түзетулер енгізу. 8. Тапсырмаларды үйлестіруді және технологияны сақтауды қамтамасыз ете отырып, ұжыммен өзара әрекеттесу. 9. Электр жабдығын қажетті қосу және жөндеу жұмыстарын орындай отырып, электр тізбектерімен жұмыс істеу. 10. Бірқалыпты жұмыс істеу үшін қажетті түгендеу деңгейін сақтау үшін шығын материалдары мен қосалқы бөлшектердің есебін жүргізу.

		Білімдер:	
		5-6 разряд: 1. Компрессорлардың жұмыс істеу принциптері, оның ішінде қысу циклдері және олардың сипаттамалары. 2. Жылжымалы компрессорлардың техникалық сипаттамасы және конструкциясы. 3. Компрессорларда қолданылатын электр жабдықтары мен электр тізбектерінің негіздері. 4. Компрессорларды пайдаланудың қауіпсіздік ережелері мен стандарттары. 5. Компрессорлардың ақауларын диагностикалау және жою әдістері. 6. Компрессорлардың жұмысына байланысты гидравлика және пневматика негіздері. 7. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу әдістері. 8. Көмекші жабдықты пайдалану және жөндеу тәртібі. 9. Далалық жұмыстың шарттары мен ережелері. 10. Компрессорлардың құжаттамасы және пайдалану нұсқаулары. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Дәлдік және мұқияттылық Оқуға ұмтылу Сын сәттерде шешім қабылдау дағдысы Ұқыптылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
14. Кәсіптің карточкасы «3.2. Слесарь-жөндеуші»:			
Топтың коды:	7239-2		
Қызмет атауының коды:	7239-2-063		
Кәсіптің атауы:	3.2. Слесарь-жөндеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	3.2		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	2-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (2-шығарылым) бекіту туралы" 2024 жылғы 12 ақпандағы № 30 бұйрығы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. 861-862 параграф. Слесарь-жөндеуші (5-6 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Жөндеуші-слесарь	Біліктілік:
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі кемінде 6 ай		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		

Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-9-018 - Технологиялық жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь 7239-2-057 - Технологиялық қондырғыларды жөндеуші слесарь	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай кәсіпшілігі жабдығының сенімді жұмысын қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу	Дағды 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын ағымдағы, орташа, күрделі жөндеу және слесарлық жұмыстарды орындау	Машықтар:
		5-разряд: 4-разряд машықтарына қосымша: 1. Күрделі жабдықты, қондырғылар мен машиналарды жөндеу, монтаждау, бөлшектеу, сынау, реттеу, баптау және жөндеуден кейін тапсыру. 2. бөлшектер мен тораптарды 6-7-квалитеттер бойынша слесарлық құралдармен өңдеу. 3. Ширыққан және тығыз жағдайларда тораптар мен жабдықтарды бөлшектеу, жөндеу және жинау.
		Білімдер:
		5-разряд: 4-разряд білімдеріне қосымша: 1. Жөнделетін мұнай кәсіпшілігі жабдықтарының конструктивтік құрылысы мен мақсаты. 2. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын жөндеуге арналған техникалық шарттар. 3. Жабдықты жөндеу, құрастыру және монтаждаудың технологиялық реттілігі. 4. Жабдықтың беріктігін сынау ережелері. 5. Машина бөлшектерінің тораптарын статикалық және динамикалық теңестіру. 6. Күрделі белгілеу кезіндегі геометриялық құрылымдар. 7. Апаттардың себептерін және бөлшектердің мерзімінен бұрын тозуын анықтау әдістері. 8. Қолданылған бөлшектерді қалпына келтіру және нығайту әдістері. 9. Жанар-жағармай материалдарының техникалық сипаттамалары. 10. Рұқсат беру және қондыру жүйесі. 11. Еңбек заңнамасының негіздері. 12. Еңбек және өндіріс экономикасының негіздері. 13. Күрделі жабдықтың құрылысы мен конструкциялық ерекшеліктері. 14. Жабдықты жөндеу, құрастыру, монтаждау кезінде технологиялық жүйелілік және еңбекті ұйымдастыру. 15. Жөндеуде қолданылатын материалдардың барлық түрлері. 16. Бөлшектердің мерзімінен бұрын тозуын анықтау әдістері. 17. Машиналарды статикалық және динамикалық теңгерімдеу. 18. Күрделі белгілеу кезіндегі геометриялық құрылымдар. 19. Тозған бөлшектерді қалпына келтіру тәсілдері. 20. Жоғары қысыммен жұмыс істейтін жабдықтар мен жабдықтарды жөндеу әдістері. 21. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	Дағды 2: Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарын ағымдағы, орташа, күрделі жөндеу және слесарлық жұмыстарды орындау	Машықтар: 6-разряд: 5-разряд машықтарына қосымша: 1. Күрделі ірі габаритті, бірегей, эксперименттік және тәжірибелік жабдықтарды, агрегаттар мен машиналарды жөндеу, монтаждау, бөлшектеу, сынау және реттеу. 2. Жабдықты пайдалану кезінде және жөндеу барысында тексеру кезінде ақауларды анықтау және жою. 3. Жөнделген жабдықтың дәлдігін тексеру және жүктемемен сынау.
		Білімдер: 6-разряд: 5-разряд білімдеріне қосымша: 1. Жөнделетін жабдықтың, агрегаттардың және машиналардың конструктивтік ерекшеліктері. 2. Жөнделетін жабдықтың кинематикалық және гидравликалық сұлбалары. 3. Жабдықты жөндеу, құрастыру және монтаждау әдістері. 4. Жөнделген жабдықтың дәлдігін сынау және сынау тәртібі. 5. Жабдықтың жұмыс істейтін бөліктеріне, тораптары мен механизмдеріне рұқсат етілген жүктемелер. 6. Бұзылуларды, коррозиялық тозуды және жазатайым оқиғаларды болдырмаудың алдын алу шаралары. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Тәртіптілік Еңбекқорлық Байсалдылық Жоғары жауапкершілік Мұқияттылық, тиянақтылық	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик
	6	Инженер-механик
15. Кәсіптің карточкасы «Шаю агрегатының машинисі»:		
Топтың коды:	8112-4	
Қызмет атауының коды:	8112-4-006	
Кәсіптің атауы:	Шаю агрегатының машинисі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Жуу агрегатының машинисі (4-6 разряд)	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8114-1-023 - Шаю машиналарының машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жуу агрегатының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жуу агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жуу агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1:
Жуу агрегатына қызмет көрсету

Машықтар:

4-6 разряд:

4-разряд: Жұмыс қысымы 10 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100 килограмм-күшке дейінгі) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде.

5-разряд: жұмыс қысымы 10-нан 35 мегапаскальға дейінгі (шаршы сантиметрге 100-350 килограмм-күшке дейінгі) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде.

6-разряд: жұмыс қысымы 35 мегапаскальдан асатын (шаршы сантиметрге 350 килограмм-күштен асатын) жуу және қышқылды агрегаттарда жұмыс істеу кезінде. Күрделілік категориялары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Біліктілік пен білім бөлігіндегі талаптар барлық разрядтарға қатысты.

1. Көлік құралының тракторына немесе шассиіне орнатылған жуу және қышқыл қондырғыларын басқару және қызмет көрсету.

1. Жуу агрегатын объектідегі жұмысқа дайындау.

2. Жабдықтар мен қосалқы аспаптардың жұмысқа дайындығын тексеру.

3. Ақаулар мен жарамсыздықты табу.

4. Технологиялық схема бойынша ұңғыма сағасымен агрегатты байлау (қосу).

5. Жоғары және төмен қысымды желілерді монтаждау және бөлшектеу, байлау және сығымдау.

6. Ұңғымалардың кенжарын жуу, сығымдау және дренаждау жөніндегі механизмдерге қызмет көрсету.

7. Ұңғымаларды өңдеу үшін қолданылатын химиялық реагенттерді, қышқылдар мен сілтілерді айдау.

8. Ұңғыманың кенжармаңы аймағын химиялық өңдеу бойынша технологиялық процесс бойынша жұмыстарды орындау және тампонаж жұмыстарын жүргізу.

9. Агрегаттың жұмысын есепке алу журналын жүргізу.

10. Көлік құралына жанармай құю.

11. Жуу агрегатының, көлік құралының механизмдеріне ағымдағы жөндеу жүргізу. Бекітілген регламент бойынша ауысымды қабылдау мен тапсыруды жүзеге асыру.

12. Жұмыс агентінің шығынын және агрегат механизмдерінің жұмысын бақылау.

13. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау

	<p>Білімдер:</p> <p>4-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автомобильдің, трактордың, жүк көтергіш механизмдердің, сұйық және консистентті майлауға арналған механикаландырылған жабдықтың конструкциясы және пайдалану ережелері. 2. Жуудың технологиялық процесі. 3. Қолданылатын майлау материалдары. 4. Көлік құралдарын техникалық пайдалану ережелері. 5. Көлік құралының және оларға орнатылған арнайы жабдықтар мен механизмдердің ақауларының белгілері, себептері анықтау және жою тәсілдері. 6. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. 7. Көлік құралының, жуу сорғысының, ұңғымалар арматурасы мен жабдығының құрылысы мен пайдалану ережесі, ұңғымаларды жуу, сығымдау, химреагенттерді (қышқылдар мен сілтілерді ұңғымаға) айдаудың технологиялық процесі, бұрғылау ерітіндісінің, химреагенттердің, қышқылдардың, сілтілердің физикалық-химиялық қасиеттері. 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібін, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария бойынша нормаларды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқалары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Ұңғымаларды тазалау жұмыстарын орындау, технологиялық процестерді бақылауды және технологиялық нормалардың сақталуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>4-6 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шаю қондырғысын оның тиімді жұмысын қамтамасыз ете отырып, іске қою. 2. Техникалық қызмет көрсету және жабдықтың жағдайын тексеру. 3. Құрылғының жұмысындағы ақауларды диагностикалау және жою. 4. Техникалық құжаттаманы және диаграммаларды оқу және түсіндіру. 5. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету үшін арнайы құралдарды пайдалану. 6. Құрылғыны пайдалану кезінде қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтау. 7. Қысым және сұйықтық ағыны сияқты жұмыс параметрлерін бақылау. 8. Тапсырмаларды орындау үшін басқа топ мүшелерімен бірлесіп жұмыс жасау. 9. Қондырғыны басқару және бақылау жүйесімен жұмыс жасау. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектердің есебін жүргізу.

		Білімдер:	
		4-6 разряд: 1. Жуу қондырғыларының және олардың негізгі тораптарының жұмыс принциптері. 2. Жабдықтың техникалық сипаттамасы және пайдалану параметрлері. 3. Қондырғыға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу әдістері. 4. Шаю жабдықтарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері. 5. Ақауларды диагностикалау және оларды жою әдістері. 6. Шаю сұйықтарының химиялық және физикалық қасиеттері. 7. Техникалық құжаттама мен сызбаларды оқу және түсіну. 8. Өртүрлі геологиялық-климаттық жағдайларда жабдықтың жұмыс істеу шарттары. 9. Агрегатты басқару және автоматтандыру жүйелерінің жұмыс принциптері. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектерді есепке алу және бақылау негіздері. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Төзімділік Табандылық Бірқалыпты жұмысқа дайын болу		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі талап етілмейді		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
16. Кәсіптің карточкасы «Свабирлеуші агрегат машинисі»:			
Топтың коды:	8111-1		
Қызмет атауының коды:	8111-1-012		
Кәсіптің атауы:	Свабирлеуші агрегат машинисі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Свабирлеуші агрегат машинисі (5-6 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-7-002 - Колтюбингтік құрылғының машинисі		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Свабирлеуші агрегаттың сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Свабирлеуші агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Свабирлеуші агрегаттың үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Свабирлеуші агрегатқа қызмет көрсету	Машықтар:
		<p>5-6-разряд:</p> <p>5-разряд: Тереңдігі 1500 метрге дейінгі ұңғымаларды свабирлеу кезінде.</p> <p>6-разряд: Тереңдігі 1500 метрден асатын ұңғымаларды, тереңдігіне қарамастан көлбеу бағытталған ұңғымаларды свабирлеу кезінде.</p> <p>Күрделілік категориялары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Біліктілік пен білім бөлігіндегі талаптар барлық разрядтарға қатысты.</p> <p>1. Жаңа өндіруші ұңғымалар мен консервациялаудан немесе жоюдан шығарылатын ұңғымаларды игеру кезінде, сондай-ақ қолданыстағы ұңғымалардың дебитін ұлғайту кезінде флюидтер ағынын шақыру және қарқындату кезіндегі жұмыс барысында свабирлеуші агрегатқа қызмет көрсету</p> <p>2. Свабирлеуші агрегатты жұмысқа дайындау.</p> <p>3. Дайындық-қорытынды жұмыстарды, свабирлеу агрегатын монтаждау және бөлшектеу, таль жүйесін жарақтандыру, қосалқы механизмдерді монтаждау және қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды орындау.</p> <p>4. Түсіру-көтеру операциялары кезінде жүкшығырды басқару.</p> <p>5. Свабирлеуші агрегатта орнатылған электр қуат генераторын басқару, автомобильдің, энергетикалық блоктың және свабирлеуші агрегаттың басқа да жұмыс істеу жүйелерінің жұмыс режимдерін бақылау мен басқару.</p> <p>6. Ұңғымалардың сағасын жабдықтау бойынша жұмыстарды орындау.</p> <p>7. Свабирлеуші агрегат механизмдерінің жұмысының дұрыстығын бақылау.</p> <p>8. Свабирлеуші агрегаттың жұмысын есепке алу журналын жүргізу.</p> <p>9. Автокөлікті немесе тракторды басқару, оларды жанар-жағармай материалдарымен және салқындатқыш сұйықтықпен толтыру.</p> <p>10. Техникалық жай-күйін тексеріп, жұмыс ауысымының басында қондырғыны қабылдау.</p> <p>11. Қондырғы механизмдеріне, автомобильге, тракторға ағымдағы жөндеу жүргізу.</p> <p>12. Желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған, механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін ұсақ пайдалану ақауларын жою.</p> <p>13. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.</p>

	<p>Білімдер:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұнай, газ және басқа да пайдалы қазбаларды өндірудің технологиялық процесі. 2. Ұңғымалардың конструкциясы. 3. Ұңғымаларды игеру бойынша технологиялық процесс және жұмыс түрлері. 4. Көтергіш трактордың, жылжымалы агрегаттың, қолданылатын механизмдердің, құрылғылардың, тальдық жүйелердің техникалық сипаттамасы және пайдалану ережесі. 5. Жанар-жағармай материалдарының маркалары мен сорттары. 6. Электротехника негіздері және орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс. 7. Көтергіш жүкшығырлардың қозғалтқышын, беріліс қорабын және жүріс бөлігін жөндеу әдістері. 8. Жол жүру ережелері. 9. Жүк көтергіш механизмдерді орнатуға және қауіпсіз пайдалануға қойылатын өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. 10. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібін, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария бойынша нормаларды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқалары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Бұрғылау және қадалау жұмыстарын орындау, технологиялардың сақталуын қамтамасыз ету және процесс параметрлерін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-6 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тампон бөлігін оның тиімді жұмысын қамтамасыз ете отырып, іске қосу. 2. Техникалық қызмет көрсету және жабдықтың жағдайын тексеру. 3. Құрылғының жұмысындағы ақауларды диагностикалау және жою. 4. Техникалық құжаттаманы және диаграммаларды оқу және түсіндіру. 5. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету үшін арнайы құралдарды пайдалану. 6. Құрылғыны пайдалану кезінде қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтау. 7. Құрылғының қысым және діріл сияқты жұмыс параметрлерін бақылау. 8. Тапсырмаларды орындау үшін басқа топ мүшелерімен бірлесіп жұмыс жасау. 9. Қондырғыны басқару және бақылау жүйесімен жұмыс жасау. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектердің есебін жүргізу.

		Білімдер:	
		5-6 разряд: 1. Жағындылау қондырғыларының жұмыс принциптері және олардың негізгі компоненттері. 2. Жабдықтың техникалық сипаттамасы және пайдалану параметрлері. 3. Қондырғыға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу әдістері. 4. Жабдықпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері. 5. Ақауларды диагностикалау және оларды жою әдістері. 6. Бұрғылау процестеріне әсер ететін геология және топырақтану негіздері. 7. Техникалық құжаттама мен сызбаларды оқу және түсіну. 8. Әртүрлі геологиялық-климаттық жағдайларда жабдықтың жұмыс істеу шарттары. 9. Агрегатты басқару және автоматтандыру жүйелерінің жұмыс принциптері. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектерді есепке алу және бақылау негіздері. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Бақылаушылық Сақтық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар талап етілмейді		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
17. Кәсіптің карточкасы «Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі»:			
Топтың коды:	8111-1		
Қызмет атауының коды:	8111-1-006		
Кәсіптің атауы:	Теңіздегі қалқығыш бұрғылау агрегатының дизельшісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	кәсіп карточкасының сипаттамасы «Мұнара монтаждау жұмыстары» кәсіптік стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1: -	Машықтар: - Білімдер: -
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
18. Кәсіптің карточкасы «Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі»:		
Топтың коды:	8112-1	
Қызмет атауының коды:	8112-1-001	
Кәсіптің атауы:	Мұнайгаз кәсібі жабдықтарына қызмет көрсету агрегаттарының машинисі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді. Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегаттардың машинисі (5-6 разряд)	
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы
		Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ	
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8112-1-002 - Мұнай және газ өндіруге арналған қосымша жабдықтарды пайдалану жөніндегі оператор	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнайгаз кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсету жөніндегі агрегаттың сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсету агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсету агрегатының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету		

Дағды 1:
Агрегатты объектідегі жұмысқа дайындау және технологиялық процесті жүргізу

Машықтар:

- 5-6 разряд;
5-разряд: жүк көтергіштігі 5 тоннаға дейінгі автомобиль шассиіне немесе қозғағышының қуаты 73,5 киловаттқа (100 ат күші) дейінгі трактор базасында жабдықталған мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегатқа қызмет көрсету.
6-разряд: жүк көтергіштігі 5 тоннадан асатын автомобиль шассиіне немесе қозғағышының қуаты 73,5 киловаттқа (100 ат күші) дейінгі трактор базасында жабдықталған мұнай-газ кәсіпшілігі жабдығына қызмет көрсететін агрегатқа қызмет көрсету.
1. Жұмыс қабілеттілігін анықтау үшін агрегатты сыртынан шолып тексеру (агрегаттың толықтығын тексеру, салқындатқыш сұйықтықтың, отын мен майдың зақымдалмауы және ағып кетпеуі тұрғысынан)
 2. Айдау және құю желілерін, жоғары қысымды тапаншаларды, ауыстырғыштарды монтаждау, бөлшектеу және оларды сорғының, солид айдағыштардың шығарғыштарына қосу.
 3. Жалғағыш қосылыстардың бекітулі сенімділігін тексеру.
 4. Агрегаттың электр жабдығын кәсіпшілік электр желісіне қосу және ажырату.
 5. Агрегаттың электр жабдығының түйіспелерінің және жерге тұйықталуының сенімділігін тексеру.
 6. Қызмет көрсетілетін агрегаттың қозғалтқышының, бақылау-өлшеу аспаптарының және барлық қосалқы механизмдерінің жұмыс параметрлерін бақылау.
 7. Жолға шығар алдында автомобильдің (қондырғының) техникалық жағдайын және қабылдануын, оны тапсыру және базаға оралғаннан кейін белгіленген орынға қоюды тексеру.
 8. Автомобильді отынмен, майлау материалдарымен және салқындату сұйықтығымен толтыру.
 9. Алаңның, кірме жолдардың дайындығын бағалау.
 10. Жол құжаттамасын ресімдеу.
 11. Желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған, механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін ұсақ ақауларды жою.
 12. Жағдайды бағалау және төтенше жағдайлар туындаған кезде дереу әрекет ету.
 13. Қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу
 14. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.

	<p>Білімдер:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автомобильдің, трактордың, жүк көтергіш механизмдердің, сұйық және консистентті майлауға арналған механикаландырылған жабдықтың конструкциясы және пайдалану ережелері. 2. Ұңғымалардың, кәсіпшілік технологиялық қондырғылардың сағаларын байлау схемалары. 3. Алаңға, кірме жолдарға қойылатын техникалық талаптар. 4. Мұнай кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсетудің технологиялық режимі және жұмыс процесі. 5. Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдықтарына қызмет көрсету агрегатына монтаждалған газ кесуге және дәнекерлеуге арналған жабдықтар мен электр жабдықтары. 6. Мұнай ұңғымаларын пайдалану тәсілдері. 7. Мұнай мен газ өндірудің технологиялық процесі. 8. Электротехника негіздері. 9. Агрегаттардың қызметіне қатысты қолданыстағы нормативтік құжаттар. 10. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі. 11. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібін, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария бойынша нормаларды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
<p>Дағды 2: Механизмдер мен жабдықтарға техникалық қызмет көрсету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редукторды пайдаланылған майдан механикаландырылған босату жабдығына қызмет көрсету. 2. Редуктор қартерін жуу, редукторды жаңа машина майымен толтыру және мойынтіректер жинақтарын түйіспелі маймен толтыру. 3. Компрессорлық қондырғы мен солид айдағыштардың жұмысын бақылау. 4. Агрегаттың барлық тораптары мен механизмдерін жұмыс күйінде ұстау. 5. Құрылғының барлық тораптары мен механизмдерін жұмыс күйінде ұстау. 6. Агрегат орнатылған көлікті басқару. 7. Мұнай-газ кәсіпшілігі жабдықтарының техникалық ақауларын, аварияларын, асқынуларын жою. 8. Автомобильге, тракторға және агрегат механизмдеріне ағымдағы жөндеу жүргізу. 9. Агрегатта орнатылған ауыр салмақты жүктерді көтеру мен тасымалдауға арналған электр генераторын, жабдықты және механизмді басқару. 10. Агрегатқа қызмет көрсету және жөндеу бойынша есепке алу құжаттамасын жүргізу.

		Білімдер:
		<p>5-6-разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жуудың технологиялық процесі, қолданылатын майлау материалдары. 2. Автомобильдерді, тракторларды техникалық пайдалану ережелері. 3. Автомобильдің, трактордың және оларға орнатылған арнайы жабдықтар мен механизмдердің ақауларының белгілері, себептері анықтау және жою тәсілдері. 4. Жұмыстарды орындау кезінде қолданылатын материалдардың, аспаптардың және бақылау-өлшеу аспаптарының, механикаландыру құралдарының тізбесі. 5. Агрегатты жөндеуге беру, жөндеуден қабылдау тәртібі. 6. Жабдықты профилактикалық және ағымдағы жөндеуді орындау ережелері. 7. Агрегаттарға техникалық қызмет көрсету мен жөндеуге арналған нормативтік және техникалық құжаттаманың талаптары. 8. Орындалатын жұмыстар көлеміндегі слесарлық іс. 9. Өнеркәсіптік қауіпсіздік, өндірістік санитария талаптары, жазатайым оқиғалар кезінде алғашқы көмек көрсету қағидалары. 10. Аварияларды жою, олардың көлемі мен асқынуларының алдын алу жөніндегі бірінші кезектегі іс-қимылдар. 11. Техникалық құжаттаманың мақсаты, ресімдеу және қолдану тәртібі. 12. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Зейінділік Жауапкершілік Стресс тұрақтылығы Командада жұмыс жасай білу Төзімділік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик
19. Кәсіптің карточкасы «Колтубингтік құрылғының машинисі»:		
Топтың коды:	8112-7	
Қызмет атауының коды:	8112-7-002	
Кәсіптің атауы:	Колтубингтік құрылғының машинисі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>6-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (6-шығарылым) бекіту туралы" 2018 жылғы 21 қыркүйектегі № 401 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 15 қазанда № 17548 болып тіркелді.</p> <p>Колтубингтік құрылғының машинисі (5-7 разряд)</p>	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Пайдалы қазба кен орындарын іздеу мен барлаудың технологиясы мен техникасы	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8111-1-012 - Свабирлеуші агрегат машинисі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Колтубингтік қондырғының сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Колтубингтік қондырғының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Колтубингтік қондырғының үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету			

Дағды 1:
Жылжымалы колтюбингтік
қондырғыға қызмет көрсету

Машықтар:

5-7 разряд:

5-разряд: Тереңдігі 1500 метрге дейінгі, күрделілігі жағынан I санаттағы ұңғымалардағы жерасты және күрделі жөндеу кезінде.

6-разряд: күрделілігі жағынан II санаттағы, тереңдігі 1500 метрден асатын ұңғымаларда, тереңдігіне қарамастан көлбеу бағытталған ұңғымаларда және геологиялық жағдайлары күрделі ұңғымаларда жерасты және күрделі жөндеу кезінде.

7-разряд: Тереңдігі 3000 метрден асатын және одан терең, күрделілігі жағынан II санаттағы ұңғымаларда жерасты және күрделі жөндеу кезінде.

Күрделілік категориялары барлық функциялар мен міндеттерге қолданылады. Біліктілік пен білім бөлігіндегі талаптар барлық разрядтарға қатысты.

1. Қондырғыны жұмысқа дайындау.
2. Автомобильдің, энергетикалық блоктың және қондырғының басқа да жұмыс істеу жүйелерінің жұмыс режимдерін бақылау және басқару.
3. Тіркеушінің және орнату механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін бақылау.
4. Қондырғының электр жабдықтарына қызмет көрсету.
5. Қондырғы жұмысын есепке алу журналын жүргізу
6. Автокөлікті немесе тракторды басқару, оларды жанар-жағармай материалдарымен және салқындатқыш сұйықтықпен толтыру.
7. Техникалық жай-күйін тексеріп, жұмыс ауысымының басында қондырғыны қабылдау.
8. Қосалқы, монтаждау және бөлшектеу жұмыстарын жүргізу үшін қондырғының гидравликалық манипуляторын басқару.
9. Дайындық-қорытынды жұмыстарды жүргізу, қондырғының қосалқы механизмдерін монтаждау, бөлшектеу және қызмет көрсету.
10. Тіркеушінің және орнату механизмдерінің дұрыс жұмыс істеуін бақылау.
11. Қондырғы механизмдеріне, автомобильге, тракторға ағымдағы жөндеу жүргізу.
12. Желіде жұмыс істеу кезінде пайда болған, механизмдерді бөлшектеуді қажет етпейтін ұсақ пайдалану ақауларын жою.
13. Жұмыс орнында өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптарды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқаларын сақтау.

	<p>Білімдер:</p> <p>5-7 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қызмет көрсетілетін қондырғының агрегаттарының, механизмдері мен аспаптарының мақсаты, құрылысы, жұмыс істеу принципі және жұмысы. 2. Жол жүру ережелері. 3. Колтюбинг қондырғысының, қолданылатын механизмдердің, құрылғылардың техникалық сипаттамасы және пайдалану ережелері. 4. Дала жағдайында автомобильдерге техникалық қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру ерекшеліктері. 5. Жүк көтергіш механизмдерді орнатуға және қауіпсіз пайдалануға қойылатын өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. 6. Мұнай, газ және басқа да пайдалы қазбаларды өндірудің технологиялық процесі. 7. Ұңғымалардың конструкциясы. 8. Күрделі, ағымдағы жөндеу технологиялық процесі және түрлері. 9. Жанар-жағармай материалдарының маркалары мен сорттары. 10. Электротехника негіздері және орындалатын жұмыс көлеміндегі слесарлық іс. 11. Көтеру механизмдерінің қозғалтқышын, беріліс қорабын және жүріс бөлігін жөндеу әдістері. 12. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібін, өнеркәсіптік қауіпсіздік және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария бойынша нормаларды, өрт қауіпсіздігі талаптарын, қауіпті және зиянды өндірістік және табиғи факторлардың әсерінен ұжымдық және жеке қорғану құралдары талаптарын және басқалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
<p>Дағды 2:</p> <p>Ұңғымалардағы ширатылған құбырларды түсіру және көтеру операцияларының қауіпсіз және тиімді орындалуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <p>5-7 разряд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Орамдық құбыр қондырғысын оның тұрақты жұмысын қамтамасыз ете отырып, басқару. 2. Техникалық қызмет көрсету және жабдықтың жағдайын тексеру. 3. Орнату жұмысындағы ақауларды диагностикалау және жою. 4. Техникалық құжаттаманы және диаграммаларды оқу және түсіндіру. 5. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету үшін арнайы құралдарды пайдалану. 6. Жабдықпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік және еңбекті қорғау нормаларын сақтау. 7. Қысым және температура сияқты қондырғының жұмыс параметрлерін бақылау. 8. Тапсырмаларды орындау үшін басқа топ мүшелерімен бірлесіп жұмыс жасау. 9. Монтажды бақылау және бақылау жүйесімен жұмыс жасау. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектердің есебін жүргу.

		Білімдер:	
		5-7 разряд: 1. Орамдық түтік қондырғыларының жұмыс принциптері және олардың негізгі бөліктері. 2. Жабдықтың техникалық сипаттамасы және пайдалану параметрлері. 3. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын жүргізу әдістері мен әдістері. 4. Шиыршықты түтік қондырғыларымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері. 5. Ақауларды диагностикалау және оларды жою әдістері. 6. Шиыршықты құбырлар жүйесінде қолданылатын гидравлика және пневматика негіздері. 7. Техникалық құжаттама мен сызбаларды оқу және түсіну. 8. Әртүрлі геологиялық-климаттық жағдайларда жабдықтың жұмыс істеу шарттары. 9. Басқару және автоматтандыру жүйесінің жұмыс істеу принциптері. 10. Шығын материалдары мен қосалқы бөлшектерді есепке алу және бақылау негіздері. 11. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Жауапкершілік Стресс тұрақтылығы Төзімділік Жинақылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттар тізбесі талап етілмейді		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
20. Кәсіптің карточкасы «Слесарь-жөндеуші»:			
Топтың коды:	7239-2		
Қызмет атауының коды:	7239-2-063		
Кәсіптің атауы:	Слесарь-жөндеуші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	2-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (2-шығарылым) бекіту туралы" 2024 жылғы 12 ақпандағы № 30 бұйрығы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. 863-864 параграф. Слесарь-жөндеуші (7-8 разряд)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТЖКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Жөндеуші-слесарь	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс тәжірибесі 6 айдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	7126-9-018 - Технологиялық жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі слесарь		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мұнай кәсіпшілігі жабдығының сенімді жұмысын қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Мұнай кәсіпшілігі жабдығын жөндеу	Дағды 1: Мұнай кәсіпшілік жабдықтарының ағымдағы, орташа, күрделі және сантехникалық жұмыстарын орындау	<p>Машықтар:</p> <p>7-разряд: 6-разряд машықтарына қосымша: 1. Икемді өндірістік жүйелерде күрделі жабдықтарды диагностикалау, алдын алу және жөндеу жұмыстарын жүргізу. 2. Механикалық, гидравликалық және пневматикалық жүйелерді жөндеу және баптау жөніндегі жұмыстар кешенін орындай отырып, пайдалану кезінде жабдықтың істен шығуын жою.</p> <p>Білімдер:</p> <p>7-разряд: 6-разряд білімдеріне қосымша: 1. Жөнделетін күрделі жабдықтың конструктивтік ерекшеліктері. 2. Жөнделетін жабдықтың гидравликалық және кинематикалық сұлбалары. 3. Диагностика және ақауларды жою әдістері. 4. Жабдықтарды жөндеу, құрастыру және монтаждау процестері. 5. Жөнделген жабдықтың дәлдігін тексеру және сынау. 6. Жұмыс істеп тұрған бөлшектерге, тораптар мен механизмдерге рұқсат етілген жүктемелер. 7. Ақаулардың алдын алу бойынша алдын алу шаралары. 8. Жабдықтарды жөндеу және сынаудың технологиялық процестері. 9. Күрделі жабдықты іске қосу тәртібі. 10. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Мұнай кәсіпшілік жабдықтарының ағымдағы, орташа, күрделі және сантехникалық жұмыстарын орындау	<p>Машықтар:</p> <p>8-разряд: 7-разряд машықтарына қосымша: 1. Икемді өндірістік жүйелерде бірегей және эксперименталдық жабдықтардың диагностикасын, профилактикасын және жөндеуін жүргізу және оны берілген жұмыс параметрлеріне шығаруды қамтамасыз ету жөніндегі жұмысқа қатысу.</p> <p>Білімдер:</p> <p>8-разряд: 7-разряд білімдеріне қосымша: 1. Жөндеуге болатын тәжірибелік және бірегей жабдықты жобалау. 2. Жөнделетін жабдықтың кинематикалық сұлбалары. 3. Жөнделетін жабдықтың гидравликалық сұлбалары. 4. Жабдықты диагностикалау және қызмет көрсету аспаптары. 5. Бірегей жабдықты диагностикалауға, жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған стендтер. 6. Бірегей және тәжірибелік жабдықтарды жөндеудің технологиялық процестері. 7. Ішкі еңбек тәртібінің ережелері, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.</p>
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Зейінділік Тәртіптілік Еңбекқорлық Байсалдылық Жоғары жауапкершілік Мұқияттылық, тиянақтылық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ҚР СТ ИСО 13534:2004 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Жүк көтергіш жабдықтарды бақылау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және жаңғырту». ҚР СТ ИСО 13626:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Бұрғылау және өндіру жабдықтары. Ұңғымаларды бұрғылауға және жөндеуге арналған қондырғылар». ҚР СТ ИСО 14693:2006 «Мұнай және газ өнеркәсібі. Ұңғымаларды бұрғылауға және жерасты жөндеуге арналған жабдықтар».		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Жабдықтарды жөндеу жөніндегі механик	
	6	Инженер-механик	
21. Кәсіптің карточкасы «Инженер-механик (жалпы бейін)»:			
Топтың коды:	2144-1		
Қызмет атауының коды:	2144-1-004		
Кәсіптің атауы:	Инженер-механик (жалпы бейін)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	«Инженер-механик» кәсіп карточкасының сипаттамасы «Іске қосу және жөндеу жұмыстары» кәсіптік стандартында		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. -	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: -	Дағды 1:	Машықтар:	
	-	-	
	-	Білімдер:	
-	-		-
-	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:			
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

22. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі
Орындаушы:

Уйсимбаева Гульжан Кулымбаевна, +7 (717) 278 68 18, g.uisimbayeva@energo.gov.kz

23. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі

Жоба жетекшісі:

Уйсимбаева Гульжан Кулымбаевна

E-mail: g.uisimbayeva@energo.gov.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 278 68 18

24. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

25. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 22.10.2024 г.

26. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

27. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 3, 2024 г.

28. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2027 г.